Uitspraak Commissie van Beroep Kifid nr. 2023-0047

prof. dr. mr. R.H. de Bock, voorzitter, J.C.H. Kars AAG CERA, mr. S.C.H. Molin, mr. R.J.F. Thiessen, F.R. Valkenburg AAG RBA, leden en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris

Datum uitspraak	12 december 2023
Beroep ingediend door	De consument
Tegen	Hypinvest B.V., gevestigd te Den Haag, verder te noemen Hypinvest
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Beroep ongegrond

Samenvatting

De consument heeft in 2006 een hypotheek met variabel (Euribor) rentetarief afgesloten bij ABN AMRO Bank. De hypotheek is nadien overgegaan op Deutsche Bank en vervolgens overgedragen aan Hypinvest. De consument beklaagt zich erover dat Hypinvest de opslag die deel uitmaakt van het variabele rentetarief niet heeft verlaagd terwijl ABN AMRO Bank dat wel heeft gedaan. De consument stelt dat Hypinvest dezelfde opslagen moet hanteren als ABN AMRO Bank. Net als de Geschillencommissie is de Commissie van Beroep van oordeel dat Hypinvest hiertoe niet is gehouden.

1. De procedure in beroep

1.1 Bij een op 31 maart 2023 ontvangen pro forma beroepschrift heeft de consument bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Commissie van Beroep) beroep ingesteld tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) van 24 maart 2023 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2023-0247).

1.2 Bij een op 21 april 2023 ontvangen aanvullend beroepschrift heeft de consument de gronden van beroep geformuleerd.

1.3 Hypinvest heeft een op 16 juni 2023 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.4 De mondelinge behandeling van dit beroep heeft plaatsgehad op 9 oktober 2023. De consument is daar verschenen, vergezeld door zijn zoon [naam 1]. Namens Hypinvest was [naam 2] aanwezig, vertegenwoordigd door B.W. Wijnstekers, advocaat, kantoorhoudende te Amsterdam. Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie van Beroep beantwoord. Hypinvest heeft spreekaantekeningen overgelegd.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 24 maart 2023.

3. De feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.1 tot met 2.6. De feiten zijn niet betwist en worden voor zover nodig aangevuld met enkele andere feiten die tussen partijen vaststaan. Kort gezegd gaat het om het volgende.

3.2 In 2006 heeft de consument tezamen met zijn echtgenote bij ABN AMRO Bank N.V. (hierna ook: ABN AMRO Bank) een hypothecaire geldlening (hierna: de geldlening) met een variabele rente gekoppeld aan de Euribor, afgesloten. Op de geldlening waren de ABN AMRO Algemene Voorwaarden voor Woninghypotheken, versie februari 2005 van toepassing. Daarin is het volgende opgenomen:

*'**Geldleningen met variabele rente gebaseerd op Euribor***
(...)
Rente
Artikel 15
Op de geldlening is van toepassing het éénmaands Euribor-tarief dat wordt vastgesteld op de voorlaatste werkdag van de maand en geldt voor de volgende maand, vermeerderd met een opslag. Dit rentepercentage wordt afgerond op twee cijfers achter de komma. Het door de Schuldenaar te betalen bedrag zal bij elke rentewijziging worden herberekend onder handhaving van de looptijd. De Bank is bevoegd de opslag te wijzigen. Over die wijziging zal zij de Schuldenaar op voorhand schriftelijk informeren.'

3.3 De geldlening is als gevolg van een juridische afsplitsing in 2008 onder algemene titel overgegaan op Deutsche Bank Nederland N.V (hierna: Deutsche Bank). Op 8 juli 2011 hebben de consument en zijn echtgenote een hypotheekrecht gevestigd ten behoeve van Deutsche Bank. In de akte van hypotheekstelling staat het hiernavolgende. Daarbij wordt met "Bank" Deutsche Bank bedoeld:

"Deutsche Bank Nederland N.V. (...) en haar bewaarbedrijven (...) gebruiken documentatie van respectievelijk ABN AMRO Bank N.V. (...) als ware die documentatie van henzelf. Met documentatie wordt bedoeld algemene voorwaarden of bepalingen, correspondentie, offerten, informatiebladeren, brochures, contracten, (...) Kortom: Deutsche Bank Nederland N.V. en/of (een van) haar bewaarbedrijven is/zijn wederpartij(en) van Hypotheekgever en/of Schuldenaar (...).
(...)
De comparanten verklaarden kennis te hebben genomen van de verplichting van de Hypotheekgever en/of de Schuldenaar, tot:
(i) het vestigen van een krediethypotheek, in hoofdsom groot achthonderdduizend euro (€ 800.000,00), welke destijds op achtentwintig september tweeduizend zes is aangegaan jegens ABN AMRO Bank N.V. (hierna als gevolg van de hieronder gedefinieerde Afsplitsing, tezamen te noemen "Deutsche Bank Hypotheken");
(ii) het verrichten van handelingen die nodig worden geacht voor de instandhouding of hernieuwde vestiging van eerder verleende zekerheden; en/of
(iii) de vestiging van aanvullende zekerheden.

Bovengenoemde verplichtingen zijn voor zover destijds aangegaan ten behoeve van ABN AMRO Bank N.V., vanwege de juridische afsplitsing van zeven augustus tweeduizend acht, waarbij een deel van het vermogen van ABN AMRO Bank N.V. onder algemene titel is overgegaan naar de Bank, destijds genaamd New HBU II N.V. (hierna te noemen de "Afsplitsing"), komen te gelden jegens de Bank en uit dien hoofde ook jegens de Banken.
(...)
De Bank bevestigt dat met de Hypotheekgever is overeengekomen dat de vestiging van de Hypotheek er nimmer toe zal leiden dat de Bank uit hoofde van de Hypotheken meer verhaal neemt op het Verbondene dan maximaal het bedrag van de hoogste inschrijving, te vermeerderen met het hoogste bij de Deutsche Bank Hypotheken overeengekomen percentage voor rente en kosten."

3.4 Op 3 juli 2017 hebben de consument en zijn echtgenote een brief van Deutsche Bank ontvangen waarin onder meer het volgende staat:

"Deutsche Bank heeft de gehele met u aangegane overeenkomst (hierna: de hypotheek) overgedragen aan Hypinvest B.V. (Hypinvest).
(...)
Door middel van contractsoverneming en cessie heeft Deutsche Bank de rechten en verplichtingen uit hoofde van de hypotheek met ingang van 1 juli 2017 overgedragen aan Hypinvest.
(...)
Er verandert niets aan de condities van uw hypotheek. Zaken als de rentevergoeding en van toepassing zijnde voorwaarden blijven doorlopen onder de geldende voorwaarden. Al onze rechten en verplichtingen onder de hypotheek zijn per 1 juli 2017 overgedragen aan Hypinvest.
(...)
In overeenstemming met de geldende voorwaarden die van toepassing zijn op uw hypotheek, heeft u bij voorbaat ingestemd met een contractsoverneming van uw hypotheek. We gaan ervan uit dat u geen bezwaar heeft tegen deze contractsoverneming (...), tenzij u ons voor 31 juli 2017 schriftelijk laat weten dat u niet instemt."

3.5 Op 10 juli 2017 hebben de consument en zijn echtgenote een brief van Deutsche Bank ontvangen waarin onder meer het volgende staat:

"Met genoegen kunnen wij u melden dat onlangs, op 1 juli 2017, de overdracht van uw hypothecaire lening van Deutsche Bank aan Hypinvest heeft plaatsgevonden. (...)
Wat verandert er voor u?
(...)
Uiteraard blijven de voorwaarden van uw hypothecaire lening als gevolg van de overdracht ongewijzigd. De gevolgen van deze administratieve omzetting zijn dan ook beperkt. In de bijlage vindt u een volledig overzicht van alle administratieve veranderingen (...)."

In de bijlage is onder meer vermeld:

1. Wat gebeurt er met mijn lening?
De productnaam van uw lening verandert. De afloswijze blijft uiteraard hetzelfde. Ook krijgt uw lening een nieuw leningnummer. De voorwaarden van uw hypothecaire lening en dezelfde rentetarieven blijven van toepassing.
(...)"

3.6 De initiële contractspartij van de consument, ABN AMRO Bank, zijnde de entiteit vóór de afsplitsing, heeft sinds de overgang van de overeenkomst van de consument voor de eigen klanten met een Euribor-rentetarief de opslag diverse malen verlaagd. Hypinvest heeft een ander rentebeleid gevoerd, hetgeen minder gunstig is geweest voor de consument. Hij heeft zich hierover beklaagd en Hypinvest verzocht om de tarieven die ABN AMRO Bank haar eigen klanten biedt, aan te houden en hem het meer in rekening gebrachte te vergoeden. Hypinvest heeft dit verzoek afgewezen.

3.7 Een nadere uitwisseling van standpunten heeft niet tot een oplossing van het geschil geleid, waarna de consument een klacht bij Kifid heeft ingediend. De behandeling van de klacht is lange tijd aangehouden in afwachting van de uitkomst in een procedure bij de overheidsrechter ten aanzien van Euribor-hypotheken van ABN AMRO Bank. Hypinvest is met de consument overeengekomen dat zij de huidige opslag zal aanpassen indien de beslissing van de overheidsrechter, waarvan men ten tijde van deze uitspraak nog in afwachting is, daartoe aanleiding geeft en dat zij de consument in dat geval zal compenseren voor teveel betaalde opslag.

3.8 De consument heeft verzocht de procedure bij Kifid te vervolgen, waarbij hij zich er nadrukkelijk niet op beroept dat het rentebeding een oneerlijk beding is. Hij wenst uitsluitend een beoordeling ten aanzien van de vraag of Hypinvest in het onderhavige geval het gunstigere tarievenbeleid van ABN AMRO Bank diende te volgen.

4. De klacht en de uitspraak van de Geschillencommissie

4.1 De consument heeft zich beklaagd over het in rekening gebrachte variabele tarief voor de geldlening en heeft gesteld dat Hypinvest gebonden is aan het tarievenbeleid van de initiële contractspartij van de consument, ABN AMRO Bank. De consument wenst een vergoeding voor de aan Hypinvest op deze grond te veel betaalde rente, verhoogd met de wettelijke rente hierover. Hij voert aan dat bij de contractsovername door Deutsche Bank in de akte is vastgelegd dat de voorwaarden van ABN AMRO Bank worden gerespecteerd; daar valt volgens de consument ook het tarievenbeleid onder. Deze afspraak geldt ook voor de rechtsopvolger Hypinvest, aldus de consument.

4.2 Zo heeft de consument aangevoerd dat ABN AMRO Bank de opslag die onderdeel uitmaakt van het variabele tarief vanaf april 2015 heeft verlaagd.
Op 1 april 2015 van 1,5% naar 1,35%;
op 1 april 2016 van 1,35% naar 1,15%;
op 1 april 2017 van 1,15% naar 1% en,
op 1 april 2018 van 1% naar 0,80%.
Hypinvest is vast blijven houden aan een opslag (verhoging) van 1,5%, aldus de consument.

4.3 De Geschillencommissie heeft de vordering van de consument afgewezen.

5. De beoordeling van het beroep

5.1 De consument bestrijdt de uitspraak van de Geschillencommissie en handhaaft daarbij zijn standpunt en vordering (4.1 en 4.2).

5.2 Hypinvest concludeert tot bevestiging van de uitspraak van de Geschillencommissie.

5.3 De Commissie van Beroep overweegt dat ABN AMRO Bank, vóór de afsplitsing in 2008, op grond van artikel 15 van de algemene voorwaarden bevoegd was om de opslag, waaruit het rentetarief mede was opgebouwd, te wijzigen. In de uitoefening van die bevoegdheid was ABN AMRO Bank volgens het bepaalde in dit artikel niet beperkt. Als gevolg van de afsplitsing in 2008 is de rechtsverhouding met de consument met betrekking tot de lening overgegaan van ABN AMRO Bank op Deutsche Bank. Dat betekent dat Deutsche Bank, op dezelfde wijze als voorheen ABN AMRO Bank, bevoegd was om de opslag te wijzigen. Het betekent niet dat Deutsche Bank als gevolg van deze overgang verplicht was om wat betreft de opslag hetzelfde beleid te gaan voeren als ABN AMRO Bank. Net zoals ABN AMRO Bank voorheen vrij was in het bepalen van de hoogte van de opslag, was Deutsche Bank dat na de afsplitsing.

5.4 Uit de akte waarbij in 2011 het hypotheekrecht is gevestigd ten gunste van Deutsche Bank volgt ook niet dat Deutsche Bank heeft toegezegd het beleid van ABN AMRO Bank ten aanzien van de opslag te zullen volgen. Daaruit volgt weliswaar dat Deutsche Bank de voorwaarden van de hypothecaire geldlening zoals aangegaan met ABN AMRO Bank zal respecteren, maar dat betekent ten aanzien van de opslag slechts dat Deutsche Bank is gebonden aan artikel 15 van de algemene voorwaarden. Deze bepaling geeft, zoals gezegd, Deutsche Bank de vrijheid om de opslag aan te passen, zoals voorheen ABN AMRO Bank die vrijheid had.

5.5 Een toezegging om het beleid van ABN AMRO Bank ten aanzien van de opslag te zullen volgen, volgt ook niet uit de brief van Deutsche Bank van 3 juli 2017. Daarin staat slechts dat de rentevergoeding blijft doorlopen onder de geldende voorwaarden (zoals artikel 15 van de algemene voorwaarden).

5.6 Nu op Deutsche Bank geen verplichting rustte om het rente/opslagbeleid van ABN AMRO Bank te volgen, is een dergelijke verplichting ook niet, als gevolg van de contractsovername, op Hypinvest komen te rusten. De vordering van de consument is daarom niet toewijsbaar.

5.7 De Commissie van Beroep overweegt voorts dat op Hypinvest de verplichting rustte om bij de contractsovername in 2017 duidelijke informatie te verstrekken aan de consument. In de bijlage bij haar brief van 10 juli 2017 aan de consument heeft Hypinvest als antwoord op de vraag 'Wat gebeurt er met mijn lening?' vermeld: 'dezelfde rentetarieven blijven van toepassing'. Hoewel in de brief zelf en in de bijlage ook is vermeld dat de voorwaarden van de hypothecaire lening hetzelfde blijven, waaronder dus artikel 15 van de algemene voorwaarden, kan deze passage bij de consument de indruk wekken dat het op dat moment geldende rentetarief op enigerlei wijze hetzelfde zal blijven. Aangezien het gaat om een variabel rentetarief, waarvan de consument in beginsel moet begrijpen dat de Euribor-component kan wijzigen, kan de passage de indruk wekken dat het rentetarief voor het overige (de opslag) hetzelfde blijft. In zoverre is de informatie die Hypinvest bij de contractsovername heeft verstrekt onduidelijk. Dit heeft echter niet geleid tot schade voor de consument, nu Hypinvest in werkelijkheid de hoogte van de opslag niet heeft verhoogd.

Uit de stellingen van de consument volgt immers dat de oorspronkelijke opslag van 0,7% sinds de verhogingen in 2009 (0,5 procentpunt) en 2012 (1 procentpunt) 2,2% bedraagt, en dat Hypinvest aan deze opslag is blijven vasthouden, wat Hypinvest ter zitting bij de Commissie van Beroep heeft bevestigd.

5.8 Kortom, de beslissing van de Geschillencommissie is juist en zal worden bevestigd. De Commissie van Beroep ziet geen aanleiding aan de consument een vergoeding voor proceskosten toe te kennen.

6. De beslissing

De Commissie van Beroep:

6.1 bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.